

Ipari célú egyetemi kutatásokra: 722 millió

A kozmetikumtól a biogázig

Egy sikeres pályázat eredményeként a következő három évben 722 millió forintot fordítanak ipari célú élet- és anyagtudományi kutatásokra a Szegedi Tudományegyetemen és a vele együttműködő cégeknél.

A Gazdasági Minisztérium versenyképességi operatív programjában kiírt pályázaton nyert tavaly a Szegedi Tudományegyetem: ipari partnereivel együtt a következő három évben összesen 722 millió forintot fordíthat a gazdaságban hasznosuló kutatásokra és fejlesztésekre. A feladatra új szervezet alakult: a Dél-alföldi Élet- és Anyagtudományi Kooperációs Kutató Központ (KKK) nem önálló jogi személy, de önállóan gazdálkodik, összehangolja az egyetemi kutatóhelyek és az ipari partnerek működését.

Jelenleg az SZTE innovációs igazgatója, Buzás Norbert látja el az új, virtuális kutatóközpont vezetői teendőit is.

– Öt kutatási irányban dolgoznak együtt az egyetemi kutatócsoportok és ipari partnerek – tájékoztatót. – Részben már korábbi együttműködések továbbfejlesztéséről van szó, másrészt új ipari partnereket is kerestünk hasznosíthatóknak gondolt kutatási témákhoz. Az orvosi képalakító diagnosztikai eszközök és módszerek fejlesztésében Szabó Gábor akadémikus és kutatócsoportja már korábban dolgozott a General Electric magyarországi vállalatával. A berendezések optikai és informatikai továbbfejlesztése a KKK keretében folytatott egyik kutatásfejlesztési irány. A másik a Kemény Lajos professzor vezette bőrklinika kozmetológiai programja, amelyben a szegedi Florin Rt.-vel

dolgoznak együtt. A harmadik téma a megújuló és kihasználatlan energiaforrások, újfajta energiahordozók, tárolási technológiák kutatása, amelyet az Erdőhelyi András professzor által vezetett szilárdtest és radiokémiai tanszék kutatócsoportja a Dé-másszal és a Dégázzal együttműködésben végez.

– A negyedik – folytatta Buzás Norbert – a Kovács Kornél professzor vezetésével már korábban is folyó kutatás, amelyben megfelelő baktériumok „segítségével” biogázt állítanak elő. Több más cég mellett ebben is érdekelt a Dégász, jelenleg félüzemi méretű biogáz előállító művét üzemi méretűre fejlesztik a programban. Az ötödik irány a hulladékhasznosítás, ebben a Kőrösi Imre professzor által vezetett kutatócsoport a nagy mennyiségben képződő kohászati, olajipari hulladékok hasznosítására dolgoz ki eljárásokat az Olajipari Karbantartó, Fejlesztő és Tervező Kft.-vel.

Az összesen 722 millió forint értékű kutatásfejlesztést felelő részben finanszírozza az állam – a szerződést a napokban írják alá. Az összeg másik felének forrásai: az ipari partnerek mintegy 300 millió forintos megrendelése, illetve az egyetemi önrész.

A Szegeden eddig is erős élet- és anyagtudományi kutatásokat minden valószínűség szerint „megdobják” a KKK keretében végzett, újfajta, ipari partnerekkel közös, kifejezetten gazdasági hasznossági szempontokat előtérbe helyező, és – legalábbis három évre – biztos finanszírozású fejlesztések. Az eredményekből a régióban működő cégek profitálnak – erősödhet a Dél-Alföldön a tudásalapú, azaz versenyképes gazdaság.

S. E.

Hetvenöt éves iskola

Hetvenöt évvel ezelőtt, 1930. október 25-én avatta fel a szegedi Rókus-i Általános Iskolát az akkori kultuszminiszter, Klebelsberg Kunó és Horthy Miklós kormányzó. A kultúrpolitikus rendelete alapján öt év alatt ötezer oktatási épületet, azaz tantermet és tanítólakást adtak át főként az ország déli területein. Ezek sorában ötezredik létesítményként készült el a rókus-i iskola. Klebelsberg 1926-ban határozott a tanyákon és községekben élők érdekeit szolgáló népiskolák építéséről és fenntartásáról. A megvalósításukhoz szükséges pénz nagyobb hányadát az állam biztosította, a másik részét a helyi hatóságok fizették.

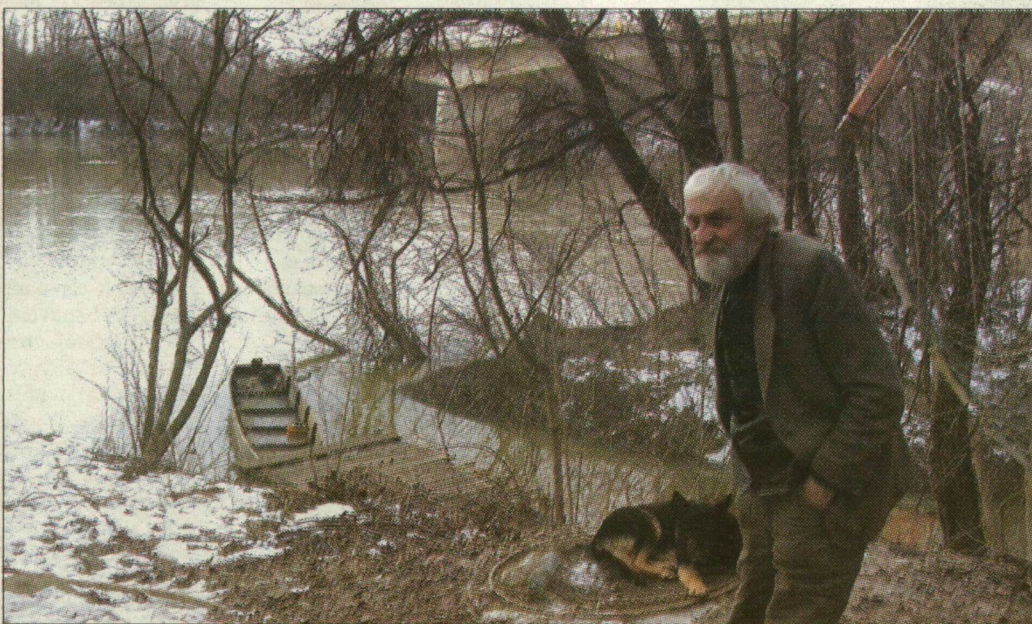
Egy csongrádi halász a híd tövében

Vígh Mátyásnak a Tisza a szomszédja

Tizenkét éve él egyedül, de nem magányosan a csongrádi Tisza-parton Vígh Mátyás. A halász naplójában rögzíti a víz-állást és a rendkívüli eseményeket, nemrég például egy kutyát látott átsétálni a másik oldalra. Öt évvel ezelőtt elöntötte a két kezével épített házikót a víz, akkor is kitartott otthona mellett.

Hazafelé tartottam a csongrádi hídon át, és csak a pillér tövében épült házikó kéményét figyeltem: vajon füstöl-e. Amint biztossá vált, hogy odalenn valaki rakott a tűzre, kihasználtam a szokatlan márciusi hideget, és a kopogásra fagyott ártéri földúton nekilodulva meglátogattam Vígh Mátyást a Tisza 239-es folyamkilométerénél.

– Nem bánt, jöhetsz nyugodtan – biztatott az öreg halász, mikor a kutyaugatástól kicsit messzebbentem. Nem ismert, de úgy tett, mintha már találkoztunk volna. Amikor bemutatkoztam, egyből névkoron cimboráival rikkolt elő – biztosan egyiknek vagyok a fia. Csak ráztam a fejem, de ő rám se hederített, zok-

Matyi bácsi télvíz idején sem hagyja el folyóparti otthonát

Fotó: Bíró Dániel

szó nélkül visszament az éppen javítás alatt álló varsához, és baráti hangon folytatta a csevegést.

– Nem vagyok én elítélt, azért mert itt lakom. Csupán egyszerű a dolgom: abból élek, amit fogok – fogta rövidre. Aztán elújságo-

Egymásnak és a betontömböknek ütköztek az autók Röszkén

Balesetek a senki földjén

Vidóczi Gábor mondja. A taxisoőr több százezer forintra becsüli a kárát

Fotó: Miskolczi Róbert

Egymásnak és az utat szegélyező betontuskóknak ütköztek az autók a röszei határátkelőhelyen – a senki földjén. Amit a vámparancsnok helyettese szerint takarítanak, a balesetet szenvedett panaszos szerint viszont nem.

– Ha száznegyvennel elszálllok a havas-jeges úton, az az én hibám, azt bevállalom. De amikor hússzal megyek, és a tükörjegeen csúszva nekiütközöm a hajtűkanyarban egy betontuskónak, akkor felmerül bennem: miért nem takarítják rendesen az utat a határon, ki ezért a felelős? – kérdezte elkeseredve Vidóczi Gábor, aki a napokban törte össze hárommillió amerikai autóját a röszei határátkelőhelyen. A szegedi taxisoőr elmondta, tudása szerint aznap nyolcan szálltak el a ködben a magyar és a szerb ellenőrzési pont közötti területen – a senki földjén. Volt, aki csak koccant, másba hátulról belerohantak a kanyarban, mert nem tudott megállni a jeges úton.

Vidóczi Gábor az utat szegélyező betontuskónak csapódott a háromtonnás Chevrolet Suburban terepjárójával. Számítása szerint a kára több százezer forint. – Mint ahogy a háztulajdo-

Csóti Gábor százados szerint Vidóczi nem az útviszonyoknak megfelelően hajtott

nosoknak kötelező elsöpörni a havat a portájuk előtt, mert különben megbüntetik őket, úgy ezt a határátkelőhelyen is meg kellene tenni. Vagy pedig egy táblán jelezni, hogy veszélyes útkanyarulat következik. De nem szóztak és nem tettek ki táblát, amit felháborítónak tartok. A mázsás betontuskókat szalagok-

ra is cserélhetnék az éles kanyarokban – javasolta a szegedi férfi, aki közölte: nem fog pereskedni az ügyben.

Röszkén 2002 áprilisa, az új épületkomplexum átadása óta a magyar ellenőrzési ponttól a szerb határátkelőhelyig egy ideiglenes útvonalon lehet eljutni. Csóti Gábor százados, a vámhi-

vatal parancsnokhelyettese az eset kapcsán lapunknak elmondta: a határátkelő egész területén 20 kilométeres sebességhatárzás van érvényben. A nyomvonal változásait – a kérdéses 180 fokok kanyarban is – a több mázsás betonterelő-clemekre szerelt halaszálkás táblák jelzik. – Bár betontuskók és terelőtáblák jelzik az út végét, illetve azt, hogy éles kanyar következik, sokan csak az utolsó pillanatban lassítanak le – mondta Csóti. Érzése szerint panaszosunk valószínűleg nem kellő körültekintéssel és nem az útviszonyoknak megfelelően hajtott, hiszen az ütközéskor 3-4 méterrel toltá arrebb a kanyarban elhelyezett betontuskót.

A havat mindig eltakarítják a határon, még a senki földjén is. A hókotrást és sósomokos jégtelenítést részben saját eszközeikkel, részben a megyei közútközelővel együtt végzik. A százados elmondta, hogy a kérdéses napon három-négy gépkocsi koccant, tört össze a hajtűkanyarban. – Egyetlen ember kifogásolta az útviszonyokat, aki lapunknak jelezte az esetet. Bár felajánlottuk, nem kért rendőri intézkedést, hanem elhajtott a határról – mondta Csóti Gábor.

SZ. C. SZ.

dig visszatért otthonába, és a szárazon maradt galéria zugába húzódva várta az apadást.

Aztán egy új történetbe kezdett, ami őt magát is meglepte, pedig látott már egy-két érdekességet a 239-es folyamkilométernél. Naplója szerint február 20-án 15 órakor egy fekete kutya ment át a Tisza beállt jegén, a szentesi oldalról a csongrádira. Megjegyezte, olyat látott már, hogy uszadékfán kóbor kutya tutajozott le a folyón, de ilyet még nem. Kalendáriumában egyébként mindennap feltünteti a víz-állás változását, és az egyéb jelenségeket. A február 23-i bejegyzésben az áll: „két kiló keszeget fogtam, és megindult a zajlás”.

– Az nem tétel, odaadtam a macskáknak. Egyébként, mivel a pék is megieszi a kenyert, én sem vetem meg halat – mondta közömbösen. A mindennapi betevő beszerzéséről elárulta, vizért a szentesi tisztai strandra szokott járni, át az ártéri rengetegen, de ha a folyó útjába áll, akkor biciklivel kénytelen közlekedni, egészen Szentesig. Amikor ideje engedi, bemegy a városba vásárolni, főzni viszont magára főz. Egye-

düllétét nem magányként éli meg, hiszen mindig van egy jó koma, aki kilátogat hozzá. Kétségtelen, ilyen cudar időben kevesebb a barát, mint nyáron.

Talán nem meglepő, hogy mikor a szakma fortélyai felől érdeklődtem, a korábbiak is tömörebb, sejtelmesebb megfogalmazásra váltott.

– Csendes vizeken – hangzott a válasz a tuti helyek fellelhetőségét firtató kérdésre, s ezt még megtoldotta annyival, hogy ennél a mesterségnél nem a halász szabja meg a feltételeket, hanem a folyó. Egyetlen kivételleként a ciánszennyezést említette. A katasztrófa után lényegesen csökkent a fogott halmennyiség, s mára sem állt vissza a Tisza egyensúlya, az 1998-ban varsába akadt ötvenöt kilós harsáknak pedig egyelőre még nyomuk sincsen.

– Ettől függetlenül panaszra nincs okom. De aki azt mondja, jó dolga van a halásznak, annak fogalma sincs róla, hogy miközben a hajnali órán egyik oldalról fordul a másikra, én már begyűjtöttem az aznapi zsákmányt.

BÍRÓ DÁNIEL